

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnishvu:
za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECEC

Inserati:
Enostolpna petlitvrat (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mene, Tekel, Fares.

La cieca cupidigia che vi ammalia,
Simili fatti v'ha al fantolino,
Che muor di fame e caccia via la balia.

Dante; Paradiso, XXX., 139—141.

Zadnje dni ne pozabijo nemški krščanski socialci na vsakem političnem shodu, ki ga prirede, povdarjati, da se napravanemu italijanskemu vseučilišču s sedežem v Trstu navsezadnje ne bodo protivili. Kdor ne bi umel, kako to, da to misel zdaj najbolj propagira tista stranka, ki jo je še nedavno najbolj pobijala, temu se bo to nasprotje namah razvozljalo, če pomisli, da so Lahji glasovali proti dr. Šusteršičevemu nujnemu predlogu, zato pa od vlade in njenih strank dobili zagotovilo, da, kar se odslej njih tiče, ne bodo delale ovir laški fakulteti v Trstu.

Med razlogi, ki jih nemški krščanski socialci zdaj navajajo, da upravičijo svoj preobrat, je prvi ta, da pač ni neopravičeno, če Lahji zahtevajo, da bodi sedež njihovega vseučilišča tam, kjer ima sedež tudi njihova kultura in kjer je njen nacionalni značaj najmočnejši in najpristnejše ohranjen. In v drugače izvrstni krščansko-socialni reviji »Die Freistatt« beremo v ravno kar objavljeni 8. številki v svoje veliko začudenje, da je bojazen pred italijansko propagando neutemeljena, češ, »večje razširjenje treznega in žilavega laškega naroda v Primorju je celo želeli, ker bi tvorilo protiutež proti panslavizmu«. Sicer to mnenje člankarjevo (Schildenfeld) prav gotovo ni mnenje krščansko-socialne stranke, značilno pa je za najnoveši kurz na Dunaju, da dajo prostora izvajanjem takega diletanta.

Ampak usoda, ki rada izbira prav drastične momente, da z enim udarcem ubije dolgo snujoče se teorije, je toplot segla v 13. junij, ko so se v Trstu vršile po novem redu volitve za okolično in IV. kurijo v mestu in je dala jasen odgovor nemško-laško-vladni sofistiki. Ne samo v okolici, ki je v vsakem oziru tako organsko združena z mestom, da je pravzaprav vsa le eno tržaško predmestje, ampak tudi v mestu samem so Slovenci dosegli tak dejansk in moralen uspeh, da je za vse večne čase pokopano geslo Italijanstva v Trstu. V okolici so vsi slovenski kandidati seveda zmagali, v vseh šestih četrtokurjskih okrajih pa dosegli tako znatne manjšine, da niso ne laški nacionalci ne socialni demokratje mogli s svojimi kandidati prodreti in bo prav povsod treba ožje volitve.

Dejstvo je tu, razložiti ga pa tudi ni težko. Italijani v Primorju in Dalmaciji so se od nekaj odlikovali po politični slepoti. Kar diletant v »Freistatt« Lahom prav posebno pripisuje — treznost — tega poznavavec zgodovine in razmer na njih najmanj opazuje. Avstrijski primorski Lahji bolelojo prav na isti bolezn kakor Madžari in Poljaki, na nacionalnem šovinizmu, ki z razmerami in dejanskim razvojem okoli njih ne samo ne računa, ampak ga sploh ne vidi; tiste žilavosti pa, ki Nemca označuje, nimajo. Laška nadvlada je slonela izključno le na historijskih tradicijah in kapitalu. Spomin na »Serenissimo« — na slavnega leva sv. Marka — je ohranjeval njihovo gospodstvo, tisto v davne sanje zatopljeno, za vsako novo misel od zunaj čisto nedovzetno, ekskluzivno in nasproti ljudstvu brutalno sinjorijo. V palazzetih, stisnjenih v ozkih ulicah, s temnimi vežami in idiliško nesnažnostjo so živeli v duhu tisti kos srednjega veka, ko so jadra galer bliščala v solnčni svetlobi in so doževi proveditori z malomeščansko bahavostjo posnemali običaje in gosposkost, ki se je šopirila v prerazkošnih Benetkah. Rotovski »kammerlengo« pa je izžemal kmeta in pobiral njegovo setev ter iztisnil zadnjo kapljico soku iz trte — kmet sam pa se ni zavedal

svoje sile, ampak se kakor jagnje dal vpreči in ukovati v verige za sužnja tujemu blesku. Zidal je laškim konkvistadorjem gradove in ob pevanju žalobne melodije in šviganjem biča dvigal vesla, ki so se šibila pod tujim bogastvom . . .

In v teh davnih, za veke pokopanih časih je laški element v Istri in Dalmaciji do danes živel. V vstajanju in prerajanju, v gospodarski in kulturni osamosvojitvi sužnjem okoli njega ni videl nujnega razvoja, ampak ga smatral za krivico, ki se mu dela, za predrznost, za revolto. »Sopraffazione slava« — slovanska prepotentnost — so kričali in zasmehovali neokretne kmete, ki so »prišli izza hribov«, zahtevajoč svojo pravdo. Laška politična organizacija je bila organizacija nekdanje oligarhije, brez stika z ljudstvom, camora, središče korupcije in kupovanja duš. Organizirali so le ulico. Ko pa je ulico pridobila zase socialna demokracija in začela med njo tudi ljudsko obračevalno delo, se je vsa stavba liberalnacionalnega gospodstva zmajala in se jela rušiti. Danes leži na tleh v svojem središču, v Trstu . . .

Gotovo, bridki dan, bridka zavest za Lahe, ki bi bili danes veliko na boljšem, ako bi bili v pravem času svojega mladega in čilega narodnega in političnega nasprotnika spoznali, ga upoštevali in izkušali z njim izhajati. Z narodnostnim sporazumom bi bili morda za nekaj desetletij odvrnili katastrofo. V Istri se jim je začelo nekaj v glavah svitati — celo laško združeno organizacijo imajo, ki dobro uspeva in se reorganizuje menda tudi v političnem oziru. Saj je iz Rovinja prišel klic, naj se Lahji pridno slovensčine in hrvaščine uče, da bodo mogli uspešno izvojevati nacionalni konkurenčni boj. Toda glasovi iz Rovinja, Pazina in Poreča so vendarle glasovi vpijočih v puščavi. V Trstu jih ne umevajo in se raiši naslajajo ob spominu na »risorgimento« njihovih bratov v kraljestvu, kakor da bi začeli z organizacijo političke zavesti sami med seboj.

Zato je 13. junij zanje pravi mene-tekkel-fares. Sedan liberalnacionalne laške nadvlade. Slovenci so pokazali, da je Trst njih resnični dom, do katerega imajo pravico, ki jim jo nihče več ne sme odrekati. Najvažnejša točka avstrijskega Slovanstva na jugu monarhije je v slovenskih rokah, slovenske roke drže zapah, s katerim na eni strani zapremo Nemcu vrata na jug, na drugi pa branimo iridentovstvu, da ne poda roke nemštvu in Slovanov ne izpodrine. Iridenta in nemške blodnje »vom heiligen römischen Reiche deutscher Nation« so 13. junija zopet dobile glasen opomin, da so le sanje. Italijani pa se lahko spomnijo na besede svojega pesnika-veleuma: »Slepa strast vas je otirovala in postali ste podobni otročiču, ki od lakote umira, pa hrano od sebe odriva!« Politično umirajo, pa ne vidijo, kar bi jih moglo saj za nekaj časa rešiti; nočejo se izpametovati in ginevajo, ker jih strast, nepodni šovinizem zasleplja — la cieca cupidigia che vi ammalia! . . .

Volitve v Trstu in laško vseučilišče.

Z Dunaja dohajajo iz vladi prijaznih krogov jako sumljiva poročila. V sredo namreč razpravlja proračunski odsek o ustanovitvi italijanske pravne fakultete. Italijanski poslanci sicer izjavljajo, da niso optimistični, a da upajo na rešitev predloge. Poslanec Gentili trdi, da ako zbornica sklene ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu, se ji gotovi avstrijski krogi ne bodo upirali, kakor sklepa iz konference, ki jo je imel z Bienerthom. Člani »Unio Latina« so se pogajali z voditelji ostalih strank za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Poroča se, da so bila pogajanja Italijanov uspešna. Velike stranke, razven »Slovanske Unije«, so obljubili, da glasujejo za vladno predlogo. Italijani upajo, da dobi njihov predlog za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu večino. Upajo, da glasujejo zanj poleg poslancev »Unio Latina« tudi poslanci nemških svobodnomiselnih strank, socialni demokratje, Rusini, Zionisti, večina krščanskih socialcev in nekaj divjakov. »Poljsko kolo« se sicer še ni odločilo, baje pa je izjavilo veliko Poljakov, da se ne udeležijo glasovanja, ako bi se »Kolo« izjavilo proti Trstu. Italijanski poslanci zato upajo, da zbornica sklene ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu, če zbornica reši predlogo pred letnimi počitnicami. Italijani se zgolj boje, da se zadeva zavleče do jeseni, ko bo lahko položaj v zbornici popolnoma drugačen. Kar se tiče krščanskih socialcev, se pa poroča, da veliko krščansko-socialnih poslancev, na čelu jim dr. Lueger, nasprotuje ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. Italijani pa le upajo, da bo velika večina krščansko-socialnih poslancev glasovala za Trst. — Mi odločno naglašamo, da bi pomenjala ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu največje izzivanje slovenskega življa v Trstu. Trst nima po zadnjih volitvah več italijanskega značaja in je zdaj tudi na zunaj dvojezično mesto. Italijani imajo pravico do vseučilišča, ki naj se pa ustanovi v italijanskem tirolskem ozemlju. Najbrže tudi vladne stranke stvari ne bodo tirale do skrajnosti. Pozni čas ni nikakor ugoden italijanskim željam. Zbornica, ko odpravi proračun, ne bo več po starih izkušnjah razpoložena za razburljivo razpravo o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu, kar znajo tudi Italijani. Sicer pa vsa poročila o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu širijo Italijani sami. Po našem mnenju bo poteklo še dovolj vode v Jadransko morje, predno se ustanovi italijansko vseučilišče v Trstu.

Po volitvah v tržaški občinski svet, ki je obenem tržaški deželni zbor, ne more biti več govora, da je Trst italijansko mesto. Saj so Slovenci v mestu in v tržaški okolici dosegli med vsemi strankami, ki so se udeležili volitev, največ glasov. Za Slovenci, ki so dobili v okolici 4000, v mestu pa 3200, skupaj torej 7200 glasov, so dobili socialni demokratje v okolici 1350, v mestu 5450, skupaj 6800 glasov, italijanski liberalci pa v okolici 300, v mestu pa 5770, skupaj 6100 glasov. Vsakdo, ki trezno sodi, lahko izprevidi, da je le vprašanje časa, ko še poskoči število slovenskih glasov v Trstu. Ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu bi zato bila največje izzivanje slovenskega življa v Trstu samem, udarec v obraz slovenski večini celotnega Trsta in umetna potuha italijanski manjšini celotnega Trsta. Do italijanskega vseučilišča v Trstu tudi ne pride, dasi so rešili italijanski iredentariji Bienerthovo vladno.

Nemško delo na Koroškem.

Tako je naslovil poslanec Dobernig svoj uvodni članek v sobotnih »Fr. Stimmen«, namenjen obenem za slavnostno številko »Südmarkinega« glasila. Namenjen je očitvidno Nemcem iz drugih pokrajin, katerim hoče razložiti položaj na Koroškem. Ker je v njem nekaj naravnost nesramno drznih laži — izraz ni za las prehud — naj opozorimo nanj i druge Slovence, da vidijo, s kako poštenim in resnicoljubnim nasprotnikom se nam je boriti. Poslanec Dobernig trdi, da sklenjenega slovenskega ozemlja na Koroškem ni, tudinev jugovzhodnem delu ne; kjer se Slovenci skušajo i politično i nacionalno uveljaviti. In zakaj ne? Ker je i tam nekaj nemških naselbin, mestec, trgov in industrijskih krajev! Pa tudi dežela ne, ker tudi tam obstoje nemško-slovenske šole, in to na izrečno željo slovenskih starišev! — To je tako drzno izjavljanje, da človeku stopa kri v glavo! Oni, ki po celem svetu iščejo svoje pol- in enoodstotne manjšine, ki bodo kmalu trdili, da je pol sveta pomešanega s krepkim nemškim prebivalstvom, ker sedi tu in tam po par nemških priselencev, ti ljudje trdijo, da pliberški in velikovski okraj nista sklenjeno slo-

vensko ozemlje!! Še drugi okraji so slovenski, še drugi, gospodje Dobernig in komp., če prav toliko in toliko rojenih Slovencev vleče povsod nemškonaacionalna kola pod firmo Nemcem prijaznih Slovencev! — No, pa kaj hočejo z vsem tem? To tudi jasno povedo: »Zato na Koroškem ne more biti govora o potrebi nacionalne avtonomije, ki je morda na mestu za Češko, prav tako malo tu kot na Tirolskem! Koroško hočemo ohraniti nerazdeljeno!« Če pa hočete to doseči, kaj ne, ne sme biti sklenjenega slovenskega ozemlja; torej ga ni!!

Se lepše pa pride! »Kulturno in gospodarsko močnejši nemški sosed (na Koroškem namreč) te svoje premoči ni nikdar izrabljaj, ampak varoval posebnosti Slovencev, in ni ustavil zaprek, vzdržati si svoj materinski jezik! Vselej mu je priskočil na pomoč v nadlogah in težavah in se mu izkazal kot pravega bratskega sosed v deželi!« — Prosim vas, je mogoče večje hinavstvo, drznejša laž?! Sol nam ne dajo, kaj ne dajo, jemljmo nam jih, kjer le morejo, niti puste ne, da bi se tam, kjer je to postavno določeno, naučili se brati in pisati, pravice ne dobi Slovenec ne pri deželnih, ne pri državnih uradih v svojem jeziku, z eno besedo, nadarjenega slovenskega plemena ne puste, da bi se količkaj razvil, pa trdijo, da nas ne ovirajo! In sicer? Prosi za ustanovo, za podporo, tako ali tako, tu ali tam: si Slovenec? Ne boš je dobil! Kako delajo s slovenskimi občinami po deželi, koliko šikan je bilo pri razdeljevanju krme itd. Naredi naj kako slovensko društvo najdostojnejši izlet na Koroško, pišejo vam listi o izletnikih kot o pritepenicah, ki so udrli v deželo (tako zadnjič o izletu nekaj Sokolov v Borovlje, tako i o občnem zboru krščansko-socialne zveze v Št. Jakobu), proti vsaki slovenski prireditvi kličejo oblasti na pomoč itd., vzgledov bi bilo na stotine vsepovsod! In ti ljudje lažejo svetu, da nas »ne ovirajo v razvitu«! Na Ogrsko kažejo, ko imajo doma hujše razmere kot na Turškem! Zeleti bi bilo, da bi poklicani možje povedali tem ljudem, da si ne damo od nikogar jemati neomejene pravice obiskovati obmejne kraje, in če še tako bevskajo, najmanj pa od ljudi, ki tako malo poznajo v nacionalnem oziru med tujo in svojo lastjo!

Toliko, da vidite, v kakih razmerah se živi v Korotanu, nekdanjem centru Slovanstva! Zanimajte se za svojo predstražo za Karavankami, hodite jo pridno bodrit in dajajte ji moralne, pa tudi gnotne podpore! Naj bo nasprotnik še bolj drzen, kot je, naj dela s še tako ostudnimi sredstvi, ne bo izgubljeno Slovanstvo na Koroškem, če bo ostali del našega naroda razumeval važnost svojih stražnikov na meji!

Rusko časopisje o »Slovanski Uniji« in o dr. Šusteršiču.

Malone vsi večji in najvplivnejši ruski listi so se pečali s predlogom načelnika S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča glede na bosensko ograrno banko, kakor tudi z glasovanjem v avstrijskem državnem zboru, ki ga označuje za velikanski uspeh »Slovanske Unije«. »Novoje Vremja« je objavilo dne 7. t. m. uvodnik, v katerem piše:

»Zadnje glasovanje v avstrijski zbornici je dokazalo, da je dosegla zavest slovanske solidarnosti med slovanskimi poslanci v avstrijski zbornici višek. Bienerthova vlada že čuti moč zavesti slovanske solidarnosti. Vprašanje o ustanovitvi mažarske agrarne banke v Bosni, ki ima namen, da uniči domačega kmeta, je osobito težilo Bienerthovo srce. Državni poslanec dr. Ivan Šusteršič, predsednik »Slovanske Unije«, je pa vložil v zbornici temeljit nujen predlog, ki je zahteval, naj se prouči vprašanje o bosenski agrarni banki. Glasovanje, ki je sledilo dr. Šusteršičevemu predlogu, pomenja srečen udarec Bienerthovi vladi in je uspeh »Slo-

vanske Unije. Slično »Nov. Vrem.« pišejo tudi veleugledni ruski listi: »Birševja Viedomosti«, »Ruskoje Slovo«, »Rječ«, »Slovo« in drugi listi, ki izhajajo v Rusiji, ravno tako piše tudi osrednje glasilo »Ruske narodne stranke« v zahodni Galiciji, ki je znana tudi pod imenom »Starorusinska stranka«, »Halicamini«, ki osobito hvali taktične sposobnosti dr. Ivana Sustersiča.

Nas priznanje ruskih listov voditelju naše stranke tembolj veselje, ker so doslej ruski listi silno zaničljivo pisali o naši stranki in njenih voditeljih.

Odgovor tržaškemu »Amicu«.

Glasilo nekaterih italijanskih duhovnikov v Trstu, »Amico«, se čuti vsled neke naše notice glede na salezijanski zavod v Trstu precej prizadeto, vsled česar nam v daljši notici odgovarja. Mi pa pravimo, da bi bilo veliko boljše, ako bi bilo glasilo nekaterih laških duhovnikov-šovinistov o tej stvari molčalo, kajti kar je o salezijanskem recreatoriju pri tej priliki izblebotalo, ne služi ne »Amicu«, ne Salezijancem v Trstu v prav posebno čast.

»Amico« namreč priznava, da bi bilo možno — dejanstvenosti noče priznati — da bi hodili v salezijanski recreatorio tudi slovenski otroci. Pravi pa, da bi ti otroci bili v tem slučaju le gosti in ker v lastni hiši občevalni jezik določuje gospodar, je čisto po natornem pravu, ako se morajo tudi tuji otroci temu prilagoditi. Vse »nacionalne šole« da ta princip uveljavljajo in tako delajo tudi slovenski »klerikalni« zavodi. Sicer pa da pravi § 3. salezijanskega oratorija v Trstu: »Jezik, ki se v zavodih uporablja, je italijanski«.

Na to odgovarjamo sledeče: 1. Ni samo možno, ampak tudi dejansko, da niso vsi otroci, ki posejajo salezijanski recreatorio, laške narodnosti. 2. Ampak če Amicovci za to nimajo čuta in ušes, jih ne bomo s tem nadlegovali. Glavno je to, da je »Corriere d'Italia« 1. junija hvalil tržaške Salezijance, v prvi vrsti njih vodjo, bivšega častnika »del regio esercito«, da veliko dela za razširjenje Italijanstva. Nam se pa zdi vsekakor kaj malo katoliško, ako se pustijo Salezijanci v Trstu v prvi vrsti in samo zaradi tega hvaliti, ker Italijanstvo ohranjajo in utrjuje. Namen salezijanskih zavodov je vzgajati zanemarjeno deco, utrjevanje Italijanstva pa spada v delokrog društva »Dante Alighieri«, če ne, je velika nevarnost, da bodo ljudje o vrednosti njihovega vzgojevalnega dela začeli sumiti, kar bi bilo gotovo velike škode za salezijansko stvar, ki je tako plemenita in vse podpore vredna. »Amico« naj bo uverjen, da je utrjevanje Italijanstva, s čimer se tržaški Salezijanci po listih v kraljestvu hvalijo, veliko bolj njim v škodo, kakor pa morebiti Slovencem. 3. Da se imajo salezijanski oratoriji meriti po analogiji »nacionalnih šol«, tega do danes nismo vedeli. Mislimo, da bodo Salezijanci sami proti temu protestirali. Ali so Salezijanci izključno laški red, da imajo tudi njihove šole tak značaj? Ampak »Amico« bo seveda rekel, da so v Trstu Salezijanci iz kraljestva, ki nič drugega ne znajo kakor laško. To je res, ampak prav ni. Kdor hoče v Trstu imeti z ljudstvom in njega mladino kaj opraviti, mora znati laško in slovensko, saj si »Amico« po volitvah dne 13. jun. t. l. pač ne bo upal tajiti, da je Trst dvojezično mesto! Toda — tržaški Salezijanci imajo, kakor pravi »Amico«, na svojih vratih napis, da je njihov »recreatorio« izključno »italiano« in smatrajo deco, ki vanj hodi, za »goste«. Dobro; saj imajo to celo v pravilih! Ampak kaj sledi iz tega? Da slovenski otroci ne bodo hodili za goste v hišo, v kateri se jim pripoveduje slovensko govoriti! Hvala Bogu, je vzgoja, ki jo dobi tudi najsiromašnejši slovenski otrok v lastni hiši, še vedno tako dobra, da mu ni treba k tujcu prevečkrat iti v goste, ampak primerilo bi se pa le tuptam lahko, da bi se spričo vedno naraščajočega prebivalstva in socialnih razmer v Trstu tudi toliko zanemarjene slovenske dece nabralo, da bi jo kazalo pošiljati v recreatorio, saj imamo celo v Ljubljani take otroke. Ampak v zavod, ki iz svojih prostorov slovensčino — »barbarski jezik«, kakor je nedavno dejal naš »Amico« — podi, slovenski otroci prav gotovo ne bodo hodili.

Seveda nastane tudi vprašanje, ako se strinja z nameni in idejami Don Bosca in Don Rue, da smatrajo Salezijanci v Trstu zanemarjene otroke tako zelo za goste, da bi v danem slučaju niti svojega jezika medseboj ne smeli govoriti? Tudi ne vemo, ako je iz pedagoškega stališča upravičljivo, da Salezijanci v Trstu v svojih pravilih določajo italijansčino za izključni občevalni jezik, ko vendar Trst ni zgolj italijansko mesto, kar bi Salezijanci v kraljestvu že davnej lahko vedeli. In to naj si pa tudi zapomnijo, da salezijanski zavodi niso nacionalne šole, ampak katoliške karitativne naprave, ki imajo svojo nalogo vršiti za vse brez ozira, ali je te ali one narodnosti, po reku sv. Pavla: Vsem sem vse postal! Kdor tega ne ume, je

lahko Italijan, ampak zelo slab katolik.

»Amicu« pa bi za spomin še to radi zapisali: Laški katoličani v Trstu niso nič napravili in tudi zlepa nikoli ne bodo, ker so ravno šovinisti. In veliko boljše kakor da se po rimskih listih bahajo, bi bilo, ako bi na socialnem ali pa saj na karitativnem polju v Trstu kaj delali, da ne bi vladala med njimi taka mizerija kakor danes. Zdaj hodijo otroci k Salezijancem v šolo, če pa odrastejo, postanejo vsi socialni demokraci. Mi smo svojčas od laških krščanskih socialcev veliko pričakovali; mislili smo, da se bod narodna nasprotstva ublažila in jejo pametno delo. Zdaj pa vidimo, da smo se zelo varali in da so laški katoličani v Trstu politično ravno tako slepi kakor liberalci. Naj vprašajo don Faiduttija v Gorici — ta jim bo ravno to povedal!.

Državni zbor.

USODA AVSTRIJSKEGA PRORAČUNA. VLADNI FINANČNI NAČRT.

Dunaj, 14. junija 1909.

Načelniki strank so imeli danes sejo o načinu, kako rešiti proračun. V imenu »Slovenske Unije« je predlagal dr. Sustersič nasproti predlogu dr. Chiari - Dr. Lueger, ki sta predlagala, naj se reši proračun v glavni in specijelni razpravi, naj se o proračunu vrši kratka glavna razprava in pa šest podrobnih razprav o ministrskem predsedstvu v zvezi s postavkami dvor, kabinetna pisarna, upravno sodišče, državni zbor, državno sodišče, o notranjem, justičnem, naučnem, finančnem in končno skupno o ostalih ministrstvih. Po vsaki razpravi naj se glasuje o dotičnem ministrstvu. Dr. Adler se je izjavil proti, da bi se mešala vsa ministrstva vkup. Predlaga, naj se o vsakem ministrstvu razpravlja zase. Dr. Pergelt predlaga posredovalno, naj se vrši glavna, potem pa dve podrobni razpravi in sicer politična o min. predsedstvu, notranjem, justičnem, finančnem in bramborskem, o ostalih pa gospodarska razprava. Glasovalo naj bi se koncem vsake razprave skupno. Dr. Steinwender dostavlja, naj se predlog tako razširi, da se razpravlja posebej o finančnem ministrstvu in o finančni postavi. Sledi daljša razprava. Bienerth naglašja potrebo, da se do 25. reši proračun, kar ni mogoče, če se sprejme dr. Adlerjev predlog. Zavzame se za Pergeltov predlog. Dr. Sustersič smatra Pergeltove in Steinwenderjeve predloge za približanje »Slovenski Uniji«, a izjaviti se mora o njih še le po seji parlamentarne komisije. »Slovenske Unije«, ki zboruje ob sedmi uri zvečer. Načelniki klubov so sklenili: Proračunska razprava se prične jutri, traja naj deset dni in se zanjo porabi 76 ur. Na vsakega govornika odpade devet minut. Razprav naj bo pet in sicer glavna razprava, 4 sumarične debate in sicer: 1. ministrski svet, 2. notranje, justično, naučno in brambeno ministrstvo, 3. poljedelsko, trgovinsko, železniško in ministrstvo javnih del, 4. podrobna razprava o finančni postavi in o finančnem ministrstvu. Stranke večine morajo resignirati na čas, ki ga za svoje govore porabijo ministri.

× × ×

Zbornična seja se je otvorila ob en četrt na štiri. Poljedelski minister odgovarja na interpelacije. Prične se na to prvo branje finančne predloge. Govore Kraus, Hruban, Budig, Levicki, dr. Urban, Diamant, Glabinski, Gross, dr. Žitnik, Stransky in Choc. Prihodnja seja je jutri ob deseti uri dopoldne.

Gosposka zbornica

Je sklicana k seji 24. t. m. ob 3. uri popoldne.

Začkova demisija.

»Slovenska korespondenca« poroča, da je Bienerth Začko izporočil, da česar želi, naj ne vrže puške v koruzo. Česar se je tudi poučil o vseh podrobnostih glasovanj in o meritornih dr. Sustersičevih predlogih. Izjavil je, da upa na izboljšanje in ureditev razmer.

OGRSKI OROŽNIKI STRELJALI NA SRBSKI OTOK BUKOVIĆ.

Belgrajski listi poročajo, da so streljali ogrski orožniki pri Mitrovici na srbski otok Buković. Na otoku so delali poljedelski delavci, a ni bil zadet noben delavec, pač pa je zadela krogla nekoga srbskega finančnega stražnika. Belgrajski listi zahtevajo odločno zadoščenje.

PRED GRŠKO - TURŠKO VOJSKO.

Izredni turški ministrski svet se je pečal s krečanskimi zadevami. Veliki vezir je poročal o uspehu sultanu. Turki so dajali zelo resno o položaju. V »Tamim« izjavlja posl. Izmail Haki, da bodo glede na Kreta vsi poslanci podpirali vlado. Grki poročajo, da bo pripravljanih za boj bodoči teden v Tesliji 30 tisoč mož. V Kamijo je došlo 5000 Manlicher-ovih pušk, ki jih je naročila krečanska vlada za milico. Medtem ko se pripravljata Turčija

in Kreta na vojsko, zasleduje general Džavid paša zelo energično severno albanske vstaje. Pri Malisiji je porazil vstaje in prodira v Šišmo. Turško brodovje je koncentrirano pri Princevskih otokih. V Zemunu se trdi, da je Turčija brzojavila Fuad paši navodila za srbsko - turško zvezo.

ZAROTA PROTI ČRNOGORSKEMU KNEZU.

V Črni gori so zaprli več oseb, med njimi tudi bivšega poveljnika Vukinića, ki je delal propagando, naj se postopa s črnogorskim knezom Nikitom po mladoturškem vzgledu. Dozdaj je zaprtih že 29 zarotnikov.

HONOLULUSKA JAPONSKA ZAROTA PROTI AMERIŠKI UPRAVI.

Na Honolulu so zasledili še pravočasno japonsko zaroto proti ameriški upravi. Japonski zarotniki so nameravali pomoriti belce na Havaju. Zaprti so 17 voditeljev japonske zarote. Pred sodiščem se bo zagovarjalo 12 Japoncev zaradi zapeljavanja k vstaji, 3 pa, ker so hujskali zamorce.

BRAZILSKI PREDSEDNIK UMRL.

Umrli je brazilski predsednik Morreira - Penna.

NEMIRI V GIMMI.

V Gimmi pri Palermu se je uprlo prebivalstvo zaradi prevelikih davkov. Grozili so županu. Na Karabinieri, so metali kamne. Nastopiti je morala milica.

Carralyt-marmor.

Vsepopsvodi se povdarja dandanes higijenska, zdravstvena stran naših stanovanj, tako zasebnih, kakor še posebno javnih: učilnic, kaznilnic, bolnišnic itd. Odtod na vseh oglih prepovedi žoper pljuvanje po tleh, higijenski pljuvalnik, vodovodne naprave po straniščih, tlakovi brez špranj (asbestni tlak, kamenoles, doloment itd.), natiranje sten z oljnim firnežem in sto drugih zgledov. In prav je tako. Toda poleg neposredno potrebnega in koristnega je treba pri naših stavbah — ne mislim toliko na popolnoma zasebna poslopja — zlasti po javnih, kakor so šole, sodišča, gledišča, društveni domovi, cerkve kapele, upoštevati tudi estetično stran človekovo, njegovo lepočutje, ki zahteva, da se taka poslopja ločijo od navadnih, vsakdanjih stavb.

V prvi vrsti velja to za naše katoliške cerkve z njihovimi tabernakliji, ki so izrečno zemeljsko bivališče živega Boga. Gotovo se spodobi skozi in skozi, da pri tem tako vzvišenem, tako posebnem delu, pri katerem napravljamo Kralju nebes in zemlje šotor in prestol na zemlji, napiramo vse moči, storimo vse, se poslužujemo vseh pomočkov, darujemo vse, kar le more storiti naša revščina in slabost.

Zato je klicala in še kliče cerkev vse umetnosti v svojo službo, da okraši bivališče in prestol božji na zemlji z vso umetnostjo in lepoto, katero je le moči stvariti človeškemu umu in človeški dani. Ne biserji morja, ne spomladanske cvetlice, ne zlato in srebro in dragi kameni, izkopani iz naročja zemlje, noben tudi najdražji marmelj ni predragocen, ako ima zaljšati svetno bivališče Onemu, ki ga je ljubezen ganila, da hoče bivati med nami.

Toda kolikrat velja tukaj: volja je dobra, a moči, sredstev in denarja ni. Kako redkokje se dobijo količkej večje stene po cerkvah in palačah prevlečene z naravnim marmorjem, kajti stroški zanj so tako ogromni, da jih zmorejo le najbogatejša svetovna mesta.

Dolgo je bilo treba delati poskuse, žrtvovati in premissljevati, predno je prišel človek do izumitve, ki utegne izpremeniti v kratkem obliče marsikakemu modernemu poslopiju, posebno pa našim cerkvam, pred vsem v njihovi notranjščini. Ta iznajdba je umetni marmor, patent »Carralyth«, ki si ga je pridobila tvrdka Zajec in Horn v Ljubljani za vso Avstrijo tostran Litve in Bosno. Z novo iznajdbo je ustrezno in zdravstvenim ozirom, i lepočutju, posebno pa še gmotnim razmeram, ker omogočuje najslabše ozaljšanje stavb s skromnimi sredstvi.

Higijeni ustreza novi marmor, ker je brez luknjic, brušen in poliran kot steklo gladek. Če se oprši, treba ga je samo obrisati z mokro gobo, kakor čistimo naravni marmor. — Da se pa človek prepriča o pomenu tega marmeljna v lepotnem oziru, zato ni treba drugega kot videti enkrat z njim prevlečeno steno ali vsaj večji vzorec. Sicer pa že tudi enostaven vzorec govori precej glasno o čarobni lepoti nove izumitve. Marsikdo je že, videč ta marmor, vzkliknil: »Carralyth« presega po svoji lepoti in naravnosti vse, kar so nam prinesla zadnja stoletja na polju stavbarstva! — Vsled »Carralytha« slednjič odpade za vsako boljše javno poslopje glavna zapreka okraševanja, namreč visoka cena. Kajti cena »Carralytha« je v primeri z dotičnim originalnim marmelnim naravnost neznatna. Kako dragocene so nekatere vrste marmorja,

n. pr. rožnardeči italijanski (rosa d'Italia) ali krasno zeleni afrikanski z rijastimi progami, kjer pride kvadratni meter lepo poliran v 2 cm debelosti na 40, 50 pa tudi 80 in več kron. Umetni marmor pa, ki ga ne ločijo od naravnega v risbi, pa stane 15 do 16 kron ista ploskev. Izdelujejo se marmorji v poljubni barvi in risbi. N. pr. sivi kraški marmor; od laških vrst: snežno-beli kararski, črni in sivopegasti bardiglio, paonazzo rumenkasto-bel z žoltimi in rjastimi žilami in plameni, višnjevordeči italijanski, morsko-zeleni, rumeni veronski (rdeče žilast v žoltem dnu), rožnardeči itd.; od belgijskih marmorjev: sivi belgijski, sv. Ane marmor (črn, sivo-belo naškropljen), modri belgijski (črn z belimi žilami); od francoskih vrst n. pr. Campan vert (zelen); od drugih n. pr. zeleni irski, zeleni afriški s prekrasno slikarjlo, ki se ne nahaja pri nobeni drugi vrsti in je za moderni slog ustvarjen konalašč.

O vrednosti umetnega marmorja pričča dovolj dejstvo, da je kupila patent za Belgijo ena največjih belgijskih družb za obdelovanje naravnega marmelja.

Kot pri Stucco lustru so tudi pri »Carralythu« barve pristne, ker so cele velike plošče izdelane po načinu slikal fresco; plošče in stene prevlečene z njimi se smejo poljubno umivati z gobo.

Poraba umetnega marmorja je mnogovrstna: z njim obkladajo stebre in stropove, vlagajo ga v manjših tablicah raznih barv, rabijo jih pri kopaliških napravah mesto granatoidnih ploščic, za elektrotehnične tablice (Schalttafeln) itd. Stene obložene z marmorjem se lahko porazdele v polja iz raznobarvanega marmorja in pogled takega svetliča ali tudi vestibula v mestni stavbi napravljata na obiskovalca naravnost imponzanten vtis.

V nekem tehnološkem delu izišlem letos se mimogrede omenja tudi imitacija naravnega marmorja, s kojo se ukvarjajo razni umetniki že davno, a doslej le v zvezi s prevelikimi stroški. Na str. 64. dotične knjige stoje besede: »Sploh pa je posnemanje naravnega marmorja do prevare umetnost; s to umetnostjo se bavijo na Laškem specialni umetniki«.

Toda, velja sedaj: »Warum den in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nahe!«, ka imamo najpopolnejšo, najsolednejšo, najnaravnnejšo in daleko najcenejšo imitacijo marmorja, ki se sploh da misliti. Slovenci doma v svojem središču, prvi med vsemi Avstrijci.

Dnevne novice.

+ Prev. knezoškoj dr. Jeglič v Ameriki. Iz Amerike se nam piše: Prev. gosp. knezoškoj A. B. Jeglič pride to jesen v Ameriko. Silno nas je vse v Ameriki ta novica zveselila. Kdor ima le še količkej pravega slovenskega čuta in srca, je to blago misel prevz. knezoškofa prisrčno pozdravil. Le pridite, prelibubjeni naš biviši nadpastir, in se prepričajte sami, da nas je še velika večina, ki smo ostali zvesti veri svojih očetov, ostali udani sveti katoliški cerkvi. Prepričali se boste pa tudi, da imate tudi tu nešteto src, ki Vas ljubijo in spoštujejo kot otroke svojega očeta. — V več župnijah bo prevzvišeni naprošen, da bima slovenske otroke.

+ Iz dežele mirt in citron. Liberalna »Ragione« javlja, da je odbor za zgradbo spomenika Aniti Garibaldi napravil vseh 180.000 lir, ki so jih rodoljubni Italijani v ta namen zbrali.

+ Politični boji na Hrvaškem. Na sv. Antona Praznik so romali zagrebški Frankovci in disidenti te stranke, ki se zdaj zbirajo pod vodstvom Mile Starčevića, k grobu Ante Starčevića v Šestinah. Pri grobu in pozneje, pa še v Zagrebu, so se pa medseboj spoprijeli in pošteno tepli, tako da jih je blizu 30 deloma težko, deloma lahko ranjenih, šest pa zaprtih.

+ Leonovemu starešinstvu za podporo dijakov je daroval g. Svara, kaplan v Devinu, 5 K. Ziveli posnemač!

+ Za obmejne Slovence so nabrali Orli, zbrani na Krki 31. maja 7 K 24 v.

+ Novo mašo bo pel dne 18. maj. srpana č. g. fr. Ladislav Jeglič, novomaški frančiškan v Podbrezjah na Gorenjskem.

— Dunaj v cveticah. Dunajski magistrat je določil za 10.000 kron daril onim, ki bodo tekom letošnjega leta svoje hiše najlepše okrasili s cveticami.

— Nereelna kupčija. Trgovska in obrtniška zbornica v Krakovu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani naslednje: »V zadnjem času se objavljajo večinoma v zunanjih dnevnikih naznanila iz Krakova o nakupih obuval po izredno nizki ceni. Z vabljenimi napisi, n. pr. »okazijski kup«, »razprodaja«, »4 pare čevljev za 5 rubljev« i. dr. se ponujajo čevlji po nenavadno nizkih cenah, daleko pod navadnimi tržnimi cenami. Oznanilo ima tudi pripomnjo, da se neugajajoče blago brez težav nazaj vzame in kupnina vrne. Kakor je krakovska trgovska zbornica imela priliko dognati, gre se v največ primerih za ničvredne predmete najslabše kakovosti. Obveži za vrnitev kupnine tudi ni pripisovati nobenega pomena. V

na najboljšem primeru se denar vrne šele po dolgotrajni korespondenci ozir. po pretni kazenske ovadbe. S takim, po vzgledu tujemstvu urejenim postopanjem se brezdvomno stavi v nevarnost dober glas vsega našega trgovstva. Trgovska zbornica smatra tedaj za svojo dolžnost, da svari občinstvo pred takimi naznanili.

— **V staro domovino** na obisk sta prišla iz Amerike potnik Janko Pleško in poslovodja Sakserjeve trdnice Alojzij Andoljšek.

— **Kamnogoriško prostovoljno gasilno društvo** je praznovalo v nedeljo, dne 13. t. m. desetletnico svojega obstanka. Ob pol deseti uri dopoldne, ko je došlo bratsko društvo iz Kroke s svojo godbo, odkorakali so gasilci z godbo načelu k slavnostni sveti maši. Pri cerkvenem govoru je veleč. g. župnik Šimen Ažman, slavnosti primerno omenjal važni pomen gasilskih društev in njih človekoljubno delovanje. Po sveti maši se je vršil pred gasilnim hramom slavnostni govor, katerega je prevzel kamnogoriški župan. Omenjal je pričetek osnivanja društva, spominjal se prvega društvenega načelnika gosp. nadučitelja Frana Lavtizarja, kako da se je le-ta z vneto zavzelo za razvoj društva in kako lepo disciplino vpeljal v društvo, da se še danes po desetih letih pozna njegovo prvo delovanje. Spominjal se je tudi načelnika Frana Udirja, kot moža na svojem mestu in sedanega za gasilstvo zelo vnetega načelnika Josipa Svetina. Ko je še župan omenil veliko naklonjenost občanov nasproti društvu in se zahvalil vsem dobrotnikom, ki so v raznih prilikah pomagali društvu, zaključil je slavnostni govor s trikratnimi slava - klici na cesarja. V odzdrav so zagromeli topiči in obenem naznanili konec slavnosti. — **Gledališka predstava**, katero je nameravalo prirediti delavsko bralno društvo v prid gasilnemu društvu, je radi slabega vremena izostala in se v ta namen priredi pri drugi priliki. Lepa je bila slavnost in vrlo društvu še bolj navdušila za vestno izpolnjevanje društvenih dolžnosti.

— **Umri** je včeraj jutraj 14. t. m. g. Rudolf Završnik, nadučitelj v Predvoru.

— **Ustrelil se je** na stranišču neke gostilne v Trstu, 22 let stari Romano Furlani.

— **Demonstracij v Gorici** v nedeljo ni bilo, kakor je bilo razglašeno po Trstu. V »Veledromu« je bila naznanjena neka laška prireditve, ki je pa radi slabega vremena odpadla.

— **Slov. srednješolsko dijaštvo v Gorici** si šteje v prijetno dolžnost, izreči srčnejšo zahvalo vsem onim osebam, ki so na kakoršenkoli način pripomogle k lepemu uspehu njihove prireditve dne 13. junija t. l., posebno pa prečastitemu gospodu deželnemu poslancu Pibru, župniku v Bohinjski Bistrici in vsem Bohinjem in Bohinjcam, ki so po njegovem posredovanju postregli z narodnimi oblikami. Dalje se zahvaljuje g. prof. Gvaizu, ki je blagovolil posoditi sliko Triglava, kot ozadje odru in odboru »Trgovske« obrtne zadruge, ki je za primerno ceno prepustila prostore »Trgovskega doma«. Srčna zahvala tudi veleč. gospodični Kl. Hrovatinovi, za njen požrtvovalen trud pri poskušanjih in predstavah. Posebno pa nas je veselilo, da so slavna gimn. direkcija in slovenski srednješolski profesorji s simpatijami spremljali prireditve.

— **Varujte planinsko floro.** Razna planinska društva prosijo občinstvo, da pomaga obvarovati planinsko floro v prvi vrsti s tem, da ne kupuje na kolodvorih in drugod nobenih planinskih cvetov.

— **Samoumor.** Poroča se nam, da se je v Renčah pri Gorici ustrelil v ponedeljek 14. t. m. mesar Hebat. Vzrok je neznan.

— **Akademsko društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju** ima II. redni občni zbor 16. junija t. l. ob 8. uri zvečer v Protivinerbierhalle, III. okraj na ogli Stroh- in Rechte Bahngasse z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobrodošli.

— **Ženska samomorilka.** V Trstu se je zastupila 54 let stara Tereza Verbič. k Posojilnica v Št. Jakobu v Rožu je javila celjski zvezi svoj odstop.

k Posojilnica Marija na Zili je odstopila od celjske zveze.

— **Za brivce.** V Domžalah smo imeli sedem in pol leta brivca g. Ferka, kateri pa je moral vsled bolezni svojega očeta nenadoma odpotovati. Zaslužek je dober, ker daleč okrog ni nobene konkurence. Več pove g. Janko Flerin v Domžalah.

Štajerske novice.

— **Š Mladeniški shod.** Iz Svetinj se nam piše: Včerajšnji dan je bil praznik naše mladine. Že toliko časa željeni mladeniški shod se je izborna obnesel kljub slabemu vremenu, ki je hotelo zborovanje motiti, je bilo navdušenje veliko. Govorili so na shodu podpredsednik S. K. S. Z. dr. Josip Hohnjec, nadrevizor Pušenjak, ekonom Novak, tajnik K. Z. Šut, kaplan Štuhlec, župnik Bratušek, in veliko mladeničev,

kateri so z navdušujočimi besedami bodrili svoje tovariše za krepko nadaljno delo. Ta rosa pa, ki je rosila ob tem času po naših zborovalcih, bo dala tudi mladini novih moči za krepko nadaljno delo in to nam daje up za boljše bodočnost.

— **Na železnici je ubilo** v Johnstovnu Pa. v Ameriki, 24 let starega Slovenca Matijo Tavželj iz Otoka pri Ložu, ko se je vračal iz piknika.

— **Promocija.** Jutri, v sredo, dne 16. junija, bo na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja vsega zdravilstva Anton Heric, doma iz Vučjevesi pri Ljutomeru.

— **Nečuvstvo.** — **Kako se deli Slovenec pravica pod Bienerthovo vlado.** Nečuvstvo je, kar se je zgodilo z učiteljem slovenske mutske šole na Muti. Ker noče sprejeti nemškega vabila, pridejo žandari ponj v šolo ter ga odvedejo pred sodišče, kjer mu sodnik naloži globo, oziroma zapor. — Absolviranemu juristu G. P. je višje dež. sodišče v Gradcu njegovo prošnjo za dopustitev k sodni pripravljalni službi odbilo, češ, da je število kandidatov za sodno službo že doseženo, da si zakoni ne poznajo omejitve glede takih praktikan-tov.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu** prosi, naj se vsi njemu samemu namenjeni denarni prispevki pošiljajo pod njegovim natančnim slovenskim, torej ne prestavljenim imenom, ali pa naravnost blagajniku gosp. generalmajorju V. Kranjc-u, Körösi-straže 1. Predsednik društva pa je dr. Fr. Žižek, Luthergasse 4. Pošiljatve na vseučilišče delajo že zaradi tega zmešnjavo, ker se tam nahaja »Podpiralna zaloge za slovenske dijače« (»Unterstützungsfond für slavische Studierende«), katero upravlja akademični senat. V zadnjem času je pošta več našemu društvu poslanih prispevkov vrnila. Prosimo vse ude in podpornike, ki se jim je to zgodilo, naj vzamejo na znanje, da temu ni krivo društvo, in naj nam blagovolijo javiti svoja imena in podrobnosti, da se lahko pritožimo.

— **Občni zbor posojilnice v Ljutomeru.** Na občnem zboru se je liberalni od celjske zadružne zveze plačani agitator Štiber zelo blamiral. Hotel je, da zapusti g. VI. Pušenjak občni zbor, a za njegov predlog je glasovalo le pet zadružnikov, vsi drugi so bili proti in zahtevali, da g. Pušenjak govori. G. Pušenjak je nato prostovoljno zapustil občni zbor, da omogoči mirno zborovanje. A liberalci so divjali kakor besni, med njimi seveda v prvi vrsti liberalni učitelji. A nič jim ni pomagalo. Občni zbor je z navdušenjem sklenil, da izstopi iz celjske zadružne zveze.

Ljubljanske novice.

— **Izletnikom,** ki pohite iz Ljubljane v nedeljo v Komendo k otvoritvi društvenega doma, se naznanja, da se peljejo lahko do postaje Jarše-Mengeš ali pa do Homca. Vožnja cena do obeh postaj enaka: tja in nazaj 1 K 20 vin. Kdor se želi peljati z vozom v Komendo, naj se pelje z vlakom do Jarš, koder bodo čakali vozovi na tiste, ki se prej oglase za to. Oglasiti se je jutri zvečer v prostorih S. K. S. Z. ali pa v upravištvu »Slovenca«. Iz Homca vodi pešpot v Komendo, kamor se pride v eni uri.

— **Odbor šentpeterskega prosvetnega društva v Ljubljani** je v svoji seji sklenil, da se društvo udeleži slavnosti otvoritve društvenega doma v Komendi. Odbor prosi vse svoje člane, da se te slavnosti gotovo v obilnem številu udeležijo. Sestanek članov je v nedeljo ob polu sedmi uri zjutraj v društvenih prostorih, odkoder odkorakamo skupno na kolodvor. Odbor.

— **Občni zbor »Ljudske kuhinje«** bo jutri ob 5. uri popoldne v prostorih »Slovenske krščansko-socialne zveze«.

— **Deželni predsednik baron Schwarz** se je s soprogo za nekaj dni odpeljal na Dunaj.

— **Javni nasadi.** Moderno zdravstvo zahteva gibanje v čistem zraku. Zaradi tega poizkuša vsako napredujoče mesto napraviti kolikor mogoče veliko javnih nasadov. Sicer imamo Tivolske nasade pri Ljubljani, a le malo ljudem je mogoče uživati te udobnosti, posebno če stanujejo na periferiji mesta. Treba je tedaj skrbeti, da prebivalci na periferiji mesta dobe javne nasade in otroška igrišča, in da se za te nasade tudi od strani mestnega magistrata skrbi. Skušnja nas pa uči, da ima mestni vrtnar samo za Tivoli oči, vse drugo je pa tako, kakor se samo razvija. Park pred sv. Petra cerkvijo, na Ambroževem trgu, pred vojašnico bi potrebovali vrtnarske roke, pa je ni. Nasade se mora tudi škropiti; če se že čista škropi, bi bilo mogoče tudi pri tej priliki spomniti se še nasadov. V sosedni Šiški je ravno isti nedostatek. Otroci se valjajo v cestnem prahu, ker nimajo nobenega javnega igrišča. Posledica so razne oblike tuberkuloze. Torej mestni očetje ne pozabite periferije mesta, kjer stanujejo sicer revni sloji prebivalstva, a so isto tako davkopla-

čevalci — in ker si sami pomagati ne morejo, da bi šli na razna letovišča, kakor bogatini, je tem večja dolžnost občinskega sveta skrbeti zanje.

— **»Naša Lina«** je postala zadnji čas celo oblastvom nepokorna, kajti na noben način ni hotela ugoditi magistratnemu odloku, da ima iz varnostnih ozirov v 24 urah odstraniti s svoje hiše samonemški napis, katerega je bila dala v svoji kljubovalnosti pritrčiti. Danes dopoldne pa je morala to nalogo mesto naše Line izvršiti posebna magistratna komisija. To je neravno Lino tako razjezilo, da je padla v omledveico in da so jo baje zmakali z ješihom. Staudacher je bil pokornejši in je sam snel nemški napis.

— **Javno nasilstvo.** V nedeljo je na Tržaški cesti okoli 11. ure dopoldne, ko je nastala ploha, Ivan Rode, kovaški pomočnik iz Čeruč s silo odvzel dežnik nekemu mimoidočemu delavcu in udaril z njem ob železno ograjo pri tobačni tovarni tako, da se je dežnik polomil. Ker je lastnik dežnika zahteval odškodnine, je Rode njemu in njegovemu tovarišu zagrozil z odprtim nožem. Ko sta ta dva bežala proti Bleiweisovi cesti, sta prišla nasproti dva stražnika, ki sta nasilneža ustavila in aretovala. V Nunki ulici se je aretovanec vrغل na tla. Priti je morala pomoč, ker je suval okrog sebe z nogami in je tudi stražnika telesno poškodoval. Slednjič je Rode podlegel premoči in bil odveden v zapor. Napovedal je tudi napačno ime. Oddali so ga deželnemu sodišču.

— **Umrla je** Meta Šoberl, Sv. Petra cesta št. 7.

— **O, ti ljubljanski lovci!** V Ljubljani imamo par lovec, o katerih ni treba praviti lovske latinščine. Slavna njihova dejanja na raznih loviščih so ravno tako resnična kot zabavna. Eden takih lovskih prvakov je lovec, kateremu tudi najboljši njegov prijatelj mora reči »gospod«, drugače je velika zamera in glasna hrulacija. Uničil je ta lovec že nebroj divjačine, nekateri zlobni jeziki seve trdijo, da samo na krožniku v »Unionu« ali pa pri »zlati ribi«. Drugi, ki brezpogojno verujejo v njegovo lovsko srečo, pa trdijo, da se njegovim lovskim uspehom ni čuditi, kajti svoj vid si postruje pred lovi z neštetimi porcijami »špargelnov«, ki so baje najboljši sredstvo za trdno roko in dober vid. V nedeljo pa se je temu lovecu pripetilo nekaj posebnega. Bil je na godovanju župana »Aleša«, kar pripeljejo k županu orožniki psa, ki je bil toliko predrzen, da se je ob strogem pasjem kontumacu klatil okoli. Hitro je bila izrečena smrtna obsodba, ker pa ni bilo pri roki šintarja, se je hitro ponudil ljubljanski gospod lovec, da sprejme šintarjevo nalogo in psa ustreli. Ko je pes to čul, ga je nakrat minila vsa žalost, nehal se je tresti, privzdigoval je povešeno glavo, zamahnil z repkom in poln zaupanja pogledal v gospoda lovca. Ta pa je delal obraz, kakor bi cel teden ne dobil porcijona »špargelnov«. Lovčev nasek je drgetal lovske strasti, muštace — ker Nimrod ni imel slovenskega brivca, ima naš nimrod nemškega brivca — so pričele štrleti na vse strani, modro solzne njegove oči pa so dobile krvavo-rdeče obronke. Krasen lovec, kakor izklesan! Psa so na vrtu med tem krvnikov, hočemo reči lovčevi pomagači, privezali z vrvjo na drevo, lovec je zavzel najsigurnejšo distanco: šest korakov od psa, prijel puško, pomeril in izprožil. Da ste videli veselje na obeh straneh: na pasji strani in na strani gledalcev. Imenitni lovec je prestrelil — vrv in pes je veselo letel v zlato prostost. Psičkovo zaupanje v ljubljanskega gospoda lovca je bilo poplačano! Komaj je mogel ljubljanski gospod lovec drugič pomeriti, da morda odstreli še drevo, že je iz druge puške zagrmel strel in pes je oblašal s prestreljeno glavo. Ljubljanski gospod lovec se je oddahnil in samozavestno vzkliknil: »Pa sma ga!« Proslavljan od vseh navzočih je odšel v gostilno in še včeraj je šel na Posavje gledat, kako se širi lovska slava njegova tudi na ta lepi del kranjske dežele. Ponižen odsev splošnega občudovanja so te vrstice. Če bo našemu gospodu lovecu kdo kedaj očital, da še privezanih psov ne zna streljati, tedaj naj to s tistim samozavestnim nasmehom, ki mu tako lepo pristaja, mirno preze, saj ima v zlati knjigi ljubljanskih lovec zapisane še drugačne dogodke, na katere bo ostal neizbrisen spomin v slovenski lovski zgodovini.

— **Upokojen je** uradnik »Kranjske hranilnice« g. Džimski.

— **Vpisovanje za sprejemne izpite v I. letnik c. kr. ženskega učiteljskega v Ljubljani** se vrši v ponedeljek, dne 5. julija ob osmih, v I. letnik c. kr. moškega učiteljskega pa v soboto, dne 10. julija ob osmih.

Razne stvari.

— **Avstrijski nadvojvoda Ivan Salvator živi?** Iz Clevelanda, Ohio, prihaja danes poročilo: Tukajšnji list »Leader« naznaja, da je oni mašinist, katerega so našli

v Painesville, O., in ki trdi, da je avstrijski nadvojvoda Ivan Salvator, oziroma Ivan Orth, pravi nadvojvoda. Nek Alojzij Jaeger iz Chicaga, ki je svoječasno bil nadvojvodom sluga v Avstriji, ga je te dni obiskal in v njem spoznal svojega bivšega gospodarja. Skoro gotovo pa bo to poročilo zopet dementirano.

— **Ženski Hugo Schenk.** O strašnem odkritju dunajske policije, o katerem smo včeraj poročali, da je dunajska policija aretirala 43 let staro Ano Kubovsky, ker jo dolži, da je izvršila pet umorov in en umor poizkusila izvršiti, se še poroča: Ana Kubovsky je bila rojena v Celovcu, kot hčerka hišnika Lenzhoferja. Kot 25 let stara lepa deklica je poročila celovškega 20 let starega zobotehnik Kubovskega, a postala mu je kmalu nezvesta ter je pričela razmerje z gozdnim uradnikom Nicolijem. Kubovsky je zaznal za to razmerje ter zapeljivca Nicolinija zabodel z lovskim nožem, da se je Nicolini zgrudil mrtve, ženi je pa zasadil nož v hrbet in jo težko ranil. Pred porotniki je bil Kubovsky oproščen, a je kmalu na to umrl v Zagrebu. Kubovska se je na to preselila na Dunaj, kjer je stare, boleline osebe sprejemala na stanovanje ter preskrbela, da so kmalu umrle, njihovo premoženje pa je ona ugrabila. Sedaj jo dolže pet takih umorov.

— **Skrivnostno je izginil** ameriški milijonar Holland Bennet. V Genovi je vstopil s svojo ženo na Lloydov parnik »Berlin« z namenom, odpeljati se v Napoli. Komaj pa je bila ladja na širokem morju, je Bennet naenkrat izginil. Preiskali so ves parnik, pa zastonj. Dospevši v Napoli, so dali ladjo uradno še enkrat preiskati, pa Benneta niso našli. Zginila je vsaka sled za njim in nikdo si ne zna tega pojasniti.

— **Mačji klub.** Bogate pittsburske dame so naprosile oblasti za inkorporacijo njihovega novoustanovljenega mačjega kluba. Namen novega ženskega kluba je importirati čistokrvne dolgo- in kratkodlake mačke iz vseh krajev sveta; nadalje bodo dame skrbjele za vse one mačke, katere se najdejo brez gospodarjev. Poleg tega bode klub tudi skrbel za to, da bodo imele mačke sploh lepše življenje, kakor običajno.

— **Spominčica v vseslovanski album.** Knjigarnar Miecznikowski v Plocku je bil leta 1906. obsojen na eno leto ječe, ker je nekemu pesniku prodal zbirko poljskih pesmi. Pri ponovni razpravi v Varšavi je sodišče kazen potrdilo.

— **Srbske stvari.** Belgradska »Stampa« prinaša odprto pismo polkovniku Raziča, v katerem se trdi, da so srbski topovi in municija popolnoma nerabni.

— **Društvo »Zapušenih soprogov«** so ustanovili na Nemškem. Član more postati je tisti, ki ga resnično žena sama zapustila. Dosedaj je 15 takih nesrečnikov (?) pristopilo, ki jim bo društvo dajalo dobrih nasvetov in tolažbe. Sedaj bi trebalo še enake ženske organizacije, potem bi si obe društvi lahko šli na roko.

— **San Francisco zopet sezidan.** Dosedaj je v San Francisku v Sev. Ameriki, ki ga je pred leti potres popolnoma razrušil, sezidanih zopet hiš v vrednosti 200 milijonov dolarjev. Samo državne stavbe velja 50 milijonov dolarjev. Vse stavbe so pod zemljo z železom zvezane in varne proti potresu.

— **Nov vojni avtomobil.** Pri letošnjih cesarskih vajah na Nemškem bodo preizkusili nov oklepni avtomobil, ki ima sprejeto montirano strojno puško. Šofer in ognjčar lahko leže opravljata svoje delo, tako da vidi sovražnik le njuni glavi. V avtomobilu je prostora za štiri osebe.

— **Soc. demokrati kot delodajalci.** Graško okrajno bolniško blagajno imajo sociji v rokah. Uradniki, ki so pri blagajni uslužbeni, že tri leta zahtevajo izboljšanje plač, a zaman. Sedaj so sklenili, da bodo nastopili potom organizacije v dogovore s predpostavljenimi.

Telefonska in brzojavna poročila.

OŽJE VOLITVE V TRSTU.

— **Trst, 15. junija.** Politično društvo »Edinost«, proglašajo za volivce IV. volivnega razreda v IV. mestnem okraju: Na ožji volitvi jutri, dne 16. t. m., vam je voliti izmed italijanskih in slovenskih kandidatov. Kakor Slovenci, kakor zvesti sinovi svojega naroda oddajte le take glasovnice, ki nosijo imena slovenskih kandidatov, ki so: Fran Kravos od Josipa, privatni uradnik, Anton Muha od Antona, črkostavec, dr. Otakar Rybář, odvetnik.

— **Trst, 15. junija.** Politično društvo »Edinost« proglašajo za volivce IV. volivnega razreda v III. mestnem okraju: Na ožji volitvi jutri, dne 16. t. m., vam je voliti izmed dveh italijanskih, enega socialističnega in enega slovenskega kandidata. Kakor Slovenci, kakor zvesti sinovi svojega naroda glasujte predvsem za svojega slovenskega kandidata. Stojte na opozicijsko-nalnem stališču proti vladajoči stranki izberite izmed nasprotnikov tistega, ki bode v mestnem svetu pripadal opoziciji. Od-

dahte zatorej le take glasovnice, ki nosijo imena: dr. Gustav Gregorin, odvetnik, Viktor Perez, uradnik.

Trst, 15. junija. Politično društvo »Edinost« naznanja volivcem v IV. volivnem razredu VI. mestnega St. Jakobskega okraja: Jutri, dne 16. t. m., bi se imela vršiti v vašem okraju ožja volitev med socialističnimi in slovenskimi narodnimi kandidati. Toda — bitka je že odločena! V strahu za pretvezno izključno italijanstvo tržaškega mesta, spravljen v nevarnost z vašimi glasovi, poziva italijanska liberalna stranka svoje pristaše, da naj glasujejo vsi do zadnjega proti vam, slovenski volivci, za svoje dosedanje nasprotnike — socialiste, od njih istih še večeraj, še danes obsipane z najhujšimi očitanki, da s psokami. Na prvih volitvah ste dosegli svoj namen, ste pokazali svojo številno moč, ste sijajno potrdili pred prijatelji in nasprotniki svoje neupogljivo, krepko vztrajajoče in rastoče Slovenstvo. V tem oziru ne morejo ožje volitve v podanih razmerah ničesar več spremeniti in so torej za narodno stvar v vašem okraju brez pomena. Podpisano politično društvo vas zaradi tega poziva, da oddate pri jutrišnjih volitvah vsi do zadnjega le prazne glasovnice.

Trst, 15. junija. Slovenske volivce IV. volivnega razreda I., II., in V. mestnega volivnega okraja, v katerih se vrši jutri ožja volitev med sedmimi italijanskimi in 7 socialistič. kandidati, poziva politično društvo »Edinost« da slovenski volivci glasujejo v teh okrajih za socialistične kandidate.

VENDAR ENKRAT!

Trst, 15. junija. Danes piše »Piccolo«: »Volivci! Postavite se pogumno v bran proti slovanski nevarnosti, ki obstoja in celo vedno bolj in bolj predrzno trka na naša vrata!« Do danes so trdili, da v mestu Slovanov sploh ni, zdaj pa so čez noč spoznali »nevarnost«.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. junija. Danes je bil predložen nujni predlog Ceha Kalina, ki poziva vlado, naj državnemu zboru takoj predloži načrt ustave za Bosno in Hercegovino. Zbornica je nadaljevala 1. branje finančnega načrta viteza Bilinskega. Gessmann je pozival Čeha, naj opuste opozicijo in naj iščejo sporazumljenja med Čehi in Nemci, ki je potrebno ne samo iz političkih vzrokov, ampak tudi vsled finančne zadrege. Zbornica je sprejela predlog poslanca Glabinkega, naj zbornica izvoli komisijo 52 članov, ki bo proučevala finančni načrt. Ta odsek bo jutri izvoljen. Debata o nujnem predlogu posl. Kalina bo še danes končana, nakar prične zbornica drugo branje proračuna.

Dunaj, 15. junija. Nujnost Kalinovega predloga je bila odklonjena, zbornica še danes popoldne prične z drugim branjem proračuna.

NEMCI ZA ITALIJANE.

Dunaj, 15. junija. Nemškonacionalni državnozbornski klub, je z večino glasov sklenil, da nastopi za laško pravno fakulteto v Trstu.

RAZPUST GORIŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Gorica, 15. junija. »Hrvaška korespondenca« poroča: Namestnik Hohenlohe, je poročal na Dunaju Bienenrthu in Haerdltu, da so ostala brezuspešna pogajanja glede na delavnost goriškega deželnega zbora. Kakor se poroča iz Trsta, se ministar še nista odločila za razpust goriškega deželnega zbora, ker ne upata od novih volitev večine, ki bi bila voljna delati. Kljub temu zahteva italijanska ljudska stranka, naj se razpusti goriški deželni zbor.

PERGELT O RAZDELITVI ČESKE.

Dunaj, 15. junija. Dr. Pergelt je izjavil nekemu časnikarju, da se je ustanovil v zbornici odbor nemških poslancev, ki ima dolžnost, da prouči vprašanje o razdelitvi Česke v nemški in češki del in da doseže po posvetovanjih enotna načela nemških poslancev glede na navedeno vprašanje.

POGAJANJA RUSINSKIH STRANK.

Dunaj, 15. junija. Gališki in bukovinski Rusini se zopet pogajajo za zopeten vstop bukovinskih rusinskih poslancev v skupen klub.

USTANOVITEV ARHEOLOŠKEGA MUZEJA V DALMACIJI.

Split, 15. junija. Vlada je obvestila splitskega župana, da se ustanovi v Splitu arheološki muzej na državne stroške. Stroške proračunajo z 290.000 K, prvo postavko bo imel proračun za l. 1910.

NEMŠKI PRINC HENRIK NA DUNAJU.

Dunaj, 15. junija. Cesar je danes sprejel nemškega princa Henrika v daljši zasebni avdienci.

POGAJANJA MED TURČIJO IN GRŠKO.

Pariz, 15. junija. Med Turčijo in Grško se vrše tajna pogajanja. Grška je

pripravljena plačati za aneksijo Krete 15 milijonov frankov, turški posredovalci pa zahtevajo 35 milijonov frankov.

BITKA MED ARBANESI IN TURŠKIMI ČETAMI.

London, 15. junija. »Central News« poroča iz Djakova, da je ondi 12.000 Arbanesov se bojevalo z 12 bataljoni turških rednih čet, katerim je zapovedoval Sabit paša. Arbanasi so podlegli turškemu topništvu.

VOJNE REFORME V RUSIJI

Peterburg, 15. junija. Duma je odobrila kredit 15 milijonov rubljev za vojne telefone, za vojaško izobrazbo in za zrakoplove.

SESTANEK NEMŠKEGA CESARJA Z RUSKIM CARJEM.

Berolin, 15. junija. Cesar Viljem se vkrcal s svojim spremstvom danes zvečer na svojo jahto »Hohenzollern« v Finsko morje. Spremlja ga oklopna »Gneisenau« in križarica »Hamburg« in »Sleipner« Z ruskim carjem se sestane Viljem v četrtih opoldne.

GLEDIŠČE V OPAMI ZGORELO.

Opava, 15. junija. Danes ponoči je nastal v tukajšnjem mestnem gledališču ogenj. Štiri bližnja poslopja so bila v silni nevarnosti. Po 2½-urnem gašenju se je posrečilo omejiti požar na notranjost gledališča in na streho. Prostor za gledalce in streho je ogenj popolnoma uničil, oder je rešen. Ranjen ni nihče. Ogenj je nastal vsled nepaznosti delavcev.

STAVKA KOČIJAŽEV.

Budimpešta, 15. junija. Tu stavka 1000 kočijažev, ki zahtevajo zvišanje plače.

VOJAK UMORIL VOJAKA.

Sarajevo, 15. junija. Korporala Wagnerja je vojak Kern z bajonetom usmrtil. Morilca so zaprli.

RUSKA TORPEDOVKA ZGORELA.

Sebastopol, 15. junija. V Krimskem zalivu je zgorela torpedovka št. 273. Moštvo se je rešilo.

GROZEN POTRES NA ŠPANSKEM.

Berolin, 15. junija. »Loka anzeiger« poroča iz Barcelone, da je potres, ki je napravil na Francoskem tako grozno škodo, tudi pretresal barcelonsko provinco 80 sekund. Potres je porušil veliko poslopij. Dve osebi sta ubiti.

PRED NOVIMI POTRESI NA FRANCOSKEM.

Rim, 15. junija. Ravnateljstvo tukajšnjega seizmografičnega zavoda pravi, da je pričakovati na Južnem Francoskem še močnejših potresnih sunkov, kot je bil zadnji potres.

VELIKA STAVKA V PETERBURGU.

Peterburg, 15. junija. Tu stavkajo vozniki in konduktarji vseh cestnih in konjskih železnic. Promet je zelo oviran.

* »Večna molitev« z velikim tiskom je zdaj tudi v vezavi z zlato obrezo na razpolago, izvod po 3 K 90 h (v vezbi z rdečo obrezo 3 K). Knjigo z veseljem pozdravljamo naše ljudstvo, ki tako rado moli in časti predvsem Jezusa v zakramentu ljubezni. Saj »Večna molitev« v novi obliki z velikimi črkami v razločnem in krepkem tisku ustreza vsakomur, v prvi vrsti pač onim, kojim pešajo oči, pa sploh vsem, ker se molitvene ure na večer molijo pri luči in so cerkve zelo mračne. Nova knjiga varuje vid, zato bo vsak gotovo zelo rad po njej segel. Velike vrednosti je pa tudi trpljenje (pasijon) našega Gospoda Jezusa Kristusa po štirih evangelistih, kar dozda nima prav nobena slovenska molitvena knjiga. »Večna molitev« v novi obliki naj postane last vsake poštene krščanske slovenske hiše. Naroči s v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Planinske cvetke v podobah. 97 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni. Cena 80 h, po pošti 90 h. Ta lična knjižica je izšla v Schwennerjevi založbi in se dobiva v »Katoliški Bukvarni«. Že prej izšlo: Metulji v podobah, cena 80 h, po pošti 90 h; Hrošči in žuželke v podobah, cena 80 h, po pošti 90 h.

* Nekaj o pašnikih in pašniških zadruhar. Spisal Friderik Kukovič, župnik na Dobrni. Na Dobrni, 1909. Lastna založba. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Napredna gospodinja dandanes ne more izhajati v svojem go-spodnjstvu brez Pekatet.

1411 3-1

Hišnika

sprejme Adolf Hauptmann, Ljubljana. Mizarji ali tesarji imajo prednost. 1652 3-1

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 15. junija

Pšenica za oktober	13.60
Rž za oktober l. 1909.	10.40
Oves za oktober	7.72
Koruzna za junij 1909	7.82
Koruzna za maj l. 1910	7.14

Meteorološko poročilo.

ličina n. morjem 300'2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
14. 9. zveč.	739.6	11.1	brezvetr.	del. obl.	
15. 7. zjut.	40.5	8.0		megla	2.0
2. pop.	39.2	21.8	sr. svzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 13.0°, norm. 17.6°.

Sprejme se 1651 1-1

spretna šivilja

na dom v Spodnji Šiški št. 90 I. nadstr.

Mladenič, star 24 let, išče službo

cerkvenika

pri kaki večji cerkvi v kakem mestu ali na deželi. Lahko prevzame tudi službo šolskega sluga. Naslov na upravnistvo. 1658 1-1

C. kr. moško in žensko učiteljsiše v Ljubljani.

Razglas.

o sprejemu v c. kr. moško in žensko učiteljsiše v Ljubljani za šolsko leto 1909/10. A. Prosilke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljsiša, naj se zglase

v ponedeljek, dne 5. julija ob 8. uri.

V II., III. in IV. letnik so gojenke na novo ne sprejemajo, ker ni prostora.

B. Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljsiša se bodo sprejemala

v soboto, dne 10. julija ob 8. uri.

Pri zglasitvi je predložiti:

- krstni ali rojstni list,
- zadnje šolsko izpričevalo.
- izpričevalo uradnega zdravnika o telesni sposobnosti,
- izpričevalo o cepljenih kozah.

1650 2-1

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljsiša v Ljubljani.

dne, 13. junija 1909.

1664 1-1

Rodbine Lavrenčičeve Domiceljve, Šapljeve in Kraigherjeve naznanjajo tužnim srcem žalostno vest, da je njih ljubi in dobri brat, oziroma stric in svak, gospod

Fran Lavrenčič

hišni posestnik i. t. d.

danes zjutraj ob 1. uri previden s sv. zakramenti umrl. Pogreb dragega pokojnika bode jutri dne 16. t. m. ob 1/26. uri pop. iz hiše žalosti Maiffredy-gasse 10 na pokopališče sv. Petra.

Blag mu spomin!

Gradec, dne 15. junija 1909.

Potrti najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je v življenja maju zamrla naša iskreno ljubljena, nepozabna hčerka in sestra

ADELA KURNIK

v cvetoči dobi 18 let po dolgi, mučni bolezni in prejemu sv. zakramentov za umirajoče.

Zemski ostanki ljubljene pokojnice se bodo iz Prevolje pri Lukovici v sredo, dne 16. t. m., ob 5. uri popoldne prenesli na pokopališče podružne cerkve v Škocijanu.

Nepozabno prerano zamrlo pokojnico priporočamo pobožnemu spominu.

Prevolja št. 1, dne 15. rožnika 1909.

Anton Kurnik,
žel. nadsprevodnik v pokoju,
oče.

Franc in Anton,
brata.

1657 1-1

Brez vsakega posebnega oznanila.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovejšo konfekcijo za dame in
deklice.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih $4\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od 6 do 8 hektov	
10 " " 15 do 18 "	
1 " " 30 "	
1 " " 50 "	
1 " " 60 "	

oddaja po primerni ceni M. Rosner & Co.
295 v Ljubljani. 156-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kozm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi
se
povsod

H. Volk, kemična pralnica
Šoštanj, Štajersko

se priporoča za **snaženje vsako-
vrstnih oblek** itd. Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.
Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
680 30-1

Spretnega risarja

sprejme takoj večje stavbeno podjetje
v Ljubljani. — Ponudbe pod šifro „Risar“
na upravo lista. 1648 3-1

Trgovski učenec

krepak in zdrav, 15-17 let star, poštene
krščanske rodbine, se sprejme v večjo
trgovino na deželi. Oni, ki so se trgov-
stva že kje učili, imajo prednost. Pojasnila
daje upravništvo „Slovenca“. 1654 3-1

Na prodaj je več hiš

z gostilnami v mestu in okolici, dalje za-
sebnih hiš večjih in manjših z vrtovi in vile
v mestu in na Gorenjskem, več posestev na
Štajerskem in veleposestev na Koroškem in
Štajerskem, mlini in žage, kakor tudi en
zasebni most. 1643 1

Iščejo se večja in manjša stanovanja za
stalne mirne stranke, za avgust in november
in tudi za takoj.

Kupijo se posestva in veleposestva
bodisi kjerkoli hočejo.

Poizvedbe v pisarni Peter Mateliča v
Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 10.

1634 3-1

Za večje posestvo na Štajerskem išče se starejši
neozžen

upravnik

z večletno prakso v kmetijstvu, živinoreji, čebelarstvu
in kmetijstvu. Prednost ima oni, ki ima nekaj prakse
v lesni trgovini oziroma pri žagah. Oziralo se bode
le na ponudbe strokovnjakov. Ponudbe naj se pošljejo
dr. Josipu Karlovšek, odvetniku v Celju.

Hotel in restavracija

v zgradbi Narodnega doma v Pazinu daje
se v najem. Za poglobljene informacije obrniti
se je najdalje do konca meseca junija tek. leta
: na upravo Narodnega doma v Pazinu. :
1610 3-1

Iščem za trgovino z železnino krepkega

učenca

poštenih staršev. Pogoji ugodni. **ANDREJ**
OBLAK, Škofja Loka. 1641 5-1

Najizvrstnejše in najboljše tam-
burice izgotavlja in razpošilja

prva sisaska (vornica) tamburice

J. Stjepušin

Sisak, Hrvatsko.

Odlikovan na pariški razstavi
l. 1900 in na milenijski razstavi
l. 1896.

Poleg tamburice in skladb za tamburice ima
v zalogi razna glasbila, kot: gosli, citre,
kitare, mandoline, harmonike, okarine,
itd. za katere pošilja poseben cenik s slikami.
Veliki ilustrirani cenik pošlje vsakomur
tranko in zastoj.

Visti tvornici izhaja mesečnik pod naslovom „Tamburica“,
ki prinaša za uk i krasne tamburiške skladbe in stane
1226 na leto le 8 kron. 12-1

Salonska oprava

dobro ohranjena (v svili je poceni na
prodaj. Šelenburgove ulice št. 3, stopnjice na
1626 levo II. nadstropje. 3-1

Mostovi iz betona

se oddajo na zmanjševalni ofertni dražbi:

most na Viču, proračunjen na	8000 K
most na šentjurski cesti pri Grosuplju	4145 „
most na Cikavi pri Grosuplju	499 „
betonski podstavek na fužinskem mostu pri Ljubljani	450 „

1645 3-1

Pismene ponudbe z 10 odstotno varščino se bodo sprejemale do

21. junija 1909 predpoldne do 12. ure

pri načelniku Antonu Belec v Št. Vidu nad Ljubljano. Načrti
in troškovnik so pri načelniku na razpolago.

Krajni cestni odbor v Št. Vidu nad Ljubljano

dne 12. junija 1909.

Anton Belec, načelnik.

Znana vinska trgovina AND. MEJČ v Komendi pri Kamniku

priporoča svojo

veliko zalogo jamčeno pristnih vin

iz znanih vinorodnih krajev: Dolenjske, Štajerske, Goriške, Hrvatske in Istre.

Cena v sodih litru od 24 vinarjev dalje. === Vzorci na željo zastoj.

Nova slovenska trgovina Lenasi & Gerkman, Ljubljana

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.
Solidne cene in točna postrežba.

3490 (26-6)

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pnevmatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Novo slovensko podjetje!

P. n. trgovcem in cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril novo obrt, in sicer

„Prvo in edino jugoslov. izdelovanje zavratnic“.

Izdelujem in imam v zalogi najmodernejše zavratnice vseh kakovosti, izdelujem pa tudi po naročilu in po izbiro načina in blaga. — Ker se mi je posrečilo za vodstvo novega podjetja pridobiti najboljše strokovne moči iz Dunaja, mi je omogočeno v vsakem oziru postreči

1359 1

**z dobrim in solidnim izdelkom
po konkurenčnih cenah.**

Nadejaje se, da bodo p. n. slovenski trgovci in občinstvo podpirali novo industrijsko podjetje, se priporoča za obila naročila

„Prvo in edino jugoslovansko izdelovanje zavratnic“
T. Mlekuž, Ljubljana, Privoz št. 3.

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vreli 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekovalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

1049 1

Modna trgovina za dame B. Magdić
Ljubljana, nasproti glavne pošte priporoča
moderce, bluže, spodnja krila, damsko perilo, rokavice,
čipke, svilo, baržun in vse moderne nakite in po-
trebščine za šivilje in krojače. Solidne cene.

1367 a

Na najvišje povelje Njegov.

c. in kr. Apost. Veličanstva.

:: XXXIX. c. kr. državna loterija. ::

— Za civilne dobrodelne namene tostranske polovice. —

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje 18.399 dobitkov
— v gotovini v skupnem znesku 513.600 kron. —

Glavni dobitek
znaša **200.000 kron.**

Srečkanje nepreklicno 17. junija 1909. Ena srečka stane 4 K. Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v lotr. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in zelen. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto

F 1166 (10-1)

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva.
(Oddelek za državne loterije).

DEERING-

DEERING-

DEERING-

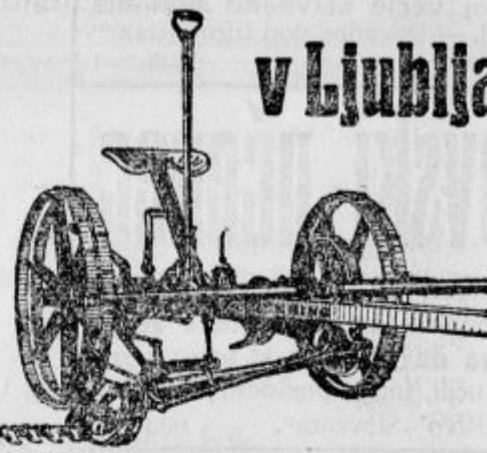
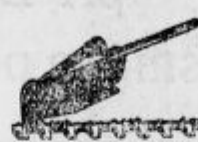
kosilne stroje, svetovno znane kot najboljše ameriške stroje
sedanjosti priporoča prva slovenska veletrgovina z železnino in
poljedelskimi stroji

FR. STUPICA

v Ljubljani

Marije Terezije
cesta št. 1.

1550 8-1

Istotam se dobijo tudi vsakovrstni drugi stroji, kakor slamo-
reznice, mlatilnice, čistilnice, vrtila, preše za sadje in dr. in dr.

DEERING-

DEERING-

DEERING-

Vinska trgovina **ZAJEC** v Spodnji Šiški

se priporoča slavnemu občinstvu in opozarja na svojo veliko zalogo zajamčeno pristnih
raznih vin po znižanih cenah, liter od 20 vin. naprej.

1601 12-1

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vse glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zamb-
berg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Cvikava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrušenju srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.